

C-767/23. sz. [Remling]ⁱ ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. december 13.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Raad van State (államtanács, Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. december 13.

Fellebbező:

A. M.

Ellenérdekű fél:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Az alapeljárás tárgya

A Rechtbank (bíróság, Hollandia) azon ítéletével szemben benyújtott fellebbezés, amellyel az említett bíróság elutasította az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 20. cikke alapján egy külföldi állampolgár által származékos tartózkodási joggal kapcsolatban indított keresetet, és amelyben az említett bíróság nem foglalkozott a külföldi állampolgár által előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztése iránt benyújtott kérelemmel.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésének, különösen az indokolási kötelezettség olyan esetben fennálló terjedelmének értelmezése, amelyben a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert kivétel áll fenn egy tagállam olyan bíróságának előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettsége alól, amelynek határozatai ellen nincs jogorvoslati lehetőség.

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkének harmadik bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdésével összefüggésben, hogy e rendelkezésekkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a Vreemdelingenwet 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény) 91. cikkének 2. bekezdésében foglalt, amely szerint az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíraskodási csoportja, Hollandia) mint egy tagállam olyan bírósága, amelynek határozatai ellen nincs jogorvoslati lehetőség, az uniós jog értelmezésével kapcsolatban – adott esetben egy előzetes döntéshozatalra utalás iránti kifejezett kérelemmel összefüggésben – felmerült kérdésben rövidített indokolással is dönthet anélkül, hogy megindokolná, hogy az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség alóli három kivétel közül melyik áll fenn?

A hivatkozott uniós és nemzetközi jogi rendelkezések

Az Európai Unióról szóló szerződés, 6. cikk

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés, 267. cikk

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta), 47. és 52. cikk

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény, a továbbiakban: EJEE), 6. cikk

A Bíróság hivatkozott ítélkezési gyakorlata

1982. október 6-i Cilfit és társai ítélet, 283/81, EU:C:1982:335

2012. szeptember 6-i Trade Agency ítélet, C-619/10, EU:C:2012:531

2015. szeptember 9-i Ferreira da Silva e Brito és társai ítélet, C-160/14, EU:C:2015:565

2015. szeptember 9-i X és Van Dijk ítélet, C-72/14 és C-197/14, EU:C:2015:564

2017. március 15-i Aquino ítélet, C-3/16, EU:C:2017:209 (a továbbiakban: Aquino ítélet)

2017. május 10-i Chavez-Vilchez és társai ítélet, C-133/15, EU:C:2017:354 (a továbbiakban: Chavez-Vilchez ítélet)

2019. november 19-i A.K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítélet, C-585/18, EU:C:2019:982

2021. október 6-i Consorzio Italian Management és Catania Multiservizi ítélet, C-561/19, EU:C:2021:799 (a továbbiakban: Consorzio ítélet)

2023. június 29-i International Protection Appeals Tribunal és társai (Pokolgépes merénylet Pakisztánban) ítélet, C-756/21, EU:C:2023:523

Richard de la Tour főtanácsnok Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid és X (Az őrizeti intézkedés hivatalból történő vizsgálata) egyesített ügyekre vonatkozó indítványa, C-704/20 és C-39/21, EU:C:2022:489

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) hivatkozott ítélezési gyakorlata

2014. október 2., Hansen kontra Norvégia ítélet, CE:ECHR:2014:1002JUD001531909 (a továbbiakban: Hansen ítélet)

2018. április 24., Baydar kontra Hollandia ítélet, CE:ECHR:2018:0424JUD005538514 (a továbbiakban: Baydar ítélet)

2019. április 11., Harisch kontra Németország ítélet, CE:ECHR:2019:0411JUD005005316 (a továbbiakban: Harisch ítélet)

2022. március 24., Zayidov kontra Azerbajdzsán (2. sz.) ítélet, CE:ECHR:2022:0324JUD000538610 (a továbbiakban: Zayidov ítélet)

2022. június 30., Rusishvili kontra Grúzia ítélet, CE:ECHR:2022:0630JUD001526913 (a továbbiakban: Rusishvili ítélet)

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Vreemdelingenwet 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény, a továbbiakban: 2000. évi Vw), a 9. cikk 1. bekezdése, a 83c. cikk 1. bekezdése, 84. cikk és a 91. cikk 2. bekezdése

Algemene wet bestuursrecht (a közigazgatási eljárásról szóló általános törvény, a továbbiakban: Awb), 8:10., 8:104. és 8:105. cikk

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 2019. október 8-i határozatával a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági államtitkár, Hollandia) elutasította A. M.-nek a 2000. évi Vw 9. cikkének 1. bekezdése értelmében vett, az uniós polgárként való jogszerű tartózkodást igazoló dokumentum kiállítása iránti kérelmét. 2021. március 5-i ítéletével a Rechtbank (bíróság, Hollandia) mint megalapozatlant elutasította az A. M. által e határozattal szemben indított keresetet. A. M. fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben.

- 2 A. M. az EUMSZ 20. cikk szerinti – a Bíróság által többek között a Chavez-Vilchez ítéletben elismert – származékos tartózkodási jogra hivatkozik. A. M. véleménye szerint a Rechtbank (bíróház) tévesen nem foglalkozott azzal a felvetésével, hogy az említett bíróságnak előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell a Bíróság elé terjesztenie az említett tartózkodási joggal kapcsolatos bizonyítási teherre vonatkozó következtelen nemzeti ítélkezési gyakorlat miatt. A. M. azt kéri, hogy az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bírósági csoportja, Hollandia; a továbbiakban: Afdeling) mégis terjesszen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé. Az Afdeling úgy véli, hogy kivétel áll fenn az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség alól (*acte éclairé*), mert az alkalmazandó uniós jog értelmezésével kapcsolatban A. M. által felvetett kérdésre adandó válasz a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, még ha úgy tűnik is, hogy más nemzeti bíróságok eltérő értelmezést vesznek alapul. Az Afdeling a 2000. évi Vw 91. cikkének 2. bekezdése alapján rövidített indokolással ellátott határozattal kíván döntenie a jelen ügyben, anélkül, hogy megindokolná, hogy miért nem terjeszt előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 3 A. M. véleménye szerint az Afdeling arra irányuló szándéka, hogy rövidített indokolással ellátott határozatot hozzon, nem egyeztethető össze az uniós joggal. Az Afdelingnek ugyanis a Consorzio ítélet 51. pontja alapján meg kell indokolnia, hogy miért nem köteles előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjeszteni, és hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert három kivétel (*acte clair*, *acte éclairé*, a kérdés nem releváns a jogvita megoldása szempontjából) közül melyik áll fenn. A. M. e tekintetben rámutat az előzetes döntéshozatali iránti kérelem előterjesztésének megtagadását alátámasztó jogi érvelés átláthatóságának fontosságára és az uniós jog téves értelmezésének veszélyére, amelyet fokoz e megtagadás elégtelen indokolása.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 4 Egy tagállam olyan bírósága, amelynek határozatai ellen nincs jogorvoslati lehetőség, főszabály szerint köteles megindokolni, hogy miért nem köteles az uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdést a Bíróság elé terjeszteni. Ez a Consorzio ítélet 51. pontjából következik. A holland jogalkotó lehetőséget biztosított az Afdelingnek arra, hogy bizonyos esetekben rövidített indokolással döntsön a másodfokon elbírálandó idegenrendészeti ügyekben. Rövidített indokolással ellátott határozat esetében az Afdeling arra korlátozza indokolását, hogy a fellebbezést elutasítja, anélkül, hogy ezt tartalmi szempontból részletesen alátámasztaná. Ennek során tehát az uniós jog értelmezésével kapcsolatban az egyik fél által felvetett kérdésre sem születik válasz, és ennek megfelelően nincs megindokolva, hogy az Afdeling miért nem ad helyt egy előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság elé terjesztése iránti esetleges kérelemnek.

- 5 Az Afdeling úgy véli, hogy a rövidített indokolással kapcsolatos idegenrendészeti jogi gyakorlata megfelel az indokolással szemben támasztott uniós jogi követelményeknek és az EJEE értelmében vett tisztességes eljárásra vonatkozó követelményeknek. A Consorzio ítélet 51. pontja alapján mégis kétségei vannak. A Bíróság által az említett pontban kifejtettek ugyanis különbözőképpen értelmezhetők. Az Afdeling számára ezért felmerül a kérdés, hogy rövidített indokolás esetén is köteles-e az EUMSZ 267. cikknek a Charta 47. cikkének második bekezdésével összefüggésben értelmezett harmadik bekezdése alapján megindokolni, hogy miért nem terjeszt előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé.

A rövidített indokolás jogszabályban biztosított lehetősége; háttér és kontextus

- 6 A 2000. évi Vw 91. cikkének 2. bekezdése lehetőséget biztosít az Afdelingnek arra, hogy határozatát arra korlátozza, hogy valamely hivatkozott kifogás nem vonhatja maga után a Rechtbank (bíró) határozatának megsemmisítését, mégpedig anélkül, hogy ezt részletesen meg kellene indokolnia. Egy rövidített indokolással ellátott határozattal az Afdeling nem feltétlenül a Rechtbank (bíró) határozatának indokolását, hanem sokkal inkább e határozat eredményét teszi magáévá. Az Afdeling ugyanis más indokok alapján is ugyanarra az eredményre juthat. A rövidített indokolás első feltétele ezért az, hogy a fellebbezés megalapozatlan, és nem kerül sor a Rechtbank (bíró) határozatának megsemmisítésére. Az Afdeling ezenfelül csak akkor él ezzel a lehetőséggel, ha nem olyan kérdésekről van szó, amelyeket a jogegység, a jogfejlődés vagy a jogvédelem érdekében általános értelemben kell megválaszolni. Ez a második feltétel.
- 7 Az Afdeling először is rámutat arra, hogy minden tagállam maga hozza meg a jogvédelem, a jogfejlődés, a jogbiztonság és a megfelelő igazságszolgáltatás biztosításával kapcsolatos döntéseit. Az uniós jog nem írja elő a fellebbezés lehetővé tételét és a fellebbezés meghatározott módon történő szabályozását sem, ha erre vonatkozó döntés születik. Hollandiában a jogalkotó a 2000. évi Vw hatálybalépésekor úgy döntött, hogy az idegenrendészeti ügyekben alacsonyabb követelményeket támaszt a fellebbezések elfogadhatóságával szemben, és ezzel párhuzamosan e fellebbezések esetében lehetővé teszi a rövidített indokolás útján való döntést. Azóta alapvetően minden idegenrendészeti ügyben benyújtható fellebbezés (az Awb 8:104. cikkével összefüggésben értelmezett 8:105. cikke).
- 8 A fellebbezés lehetőségének az Afdeling előtti idegenrendészeti ügyekben való bevezetésével a jogalkotó a jogegységet kívánta biztosítani. Jóllehet az Afdeling minden elfogadható fellebbezés tárgyában érdemben dönt, azt a feladatot kapta, hogy azokra a kérdésekre összpontosítson, amelyeket a jogegység, a jogfejlődés vagy a jogvédelem érdekében általános értelemben kell megválaszolni. A rövidített indokolás olyan esetekben fennálló lehetősége, amelyekben e kérdések nem relevánsak, biztosítja e rendszer minőségét és gyakorlati alkalmazhatóságát.

- 9 A 2000. évi Vw előkészítése során hangsúlyozták, hogy ez az új eljárás a külföldi állampolgárok részére biztosított jogvédelem kiterjesztését jelenti, mert első alkalommal került sor a fellebbezés lehetőségének idegenrendészeti ügyekben való bevezetésére. Egyidejűleg lehetővé tették az Afdeling számára, hogy a várhatóan nagyszámú ügyet gyorsan és hatékonyan elintézzék, mert rövidített indokolásra szorítkozhat, ha nem olyan kérdésekről van szó, amelyeket a jogegység, a jogfejlődés vagy a jogvédelem érdekében általános értelemben kell megválaszolni. Ez a rendszer ezért egyrészt megfelel az EJEE 6. cikkében foglalt követelményeknek, másrészt pedig lehetővé teszi az Afdeling számára jogszabályban meghatározott feladatának ellátását és a jogegység megfelelő módon történő biztosítását. A fellebbezés tárgyában rövidített indokolás útján való döntés lehetőségét tehát azon fellebbezésekre tekintettel kell vizsgálni, amelyek esetében az Afdeling teljes körű indokolást ad.
- 10 Az elmúlt három évben, 2020 és 2023 között a Vreemdelingenkamer (idegenrendészeti ügyekkel foglalkozó tanács) évente átlagosan több mint 3800 érdemi határozatot hozott. Az Afdeling az idegenrendészeti ügyekben jelenleg a határozatok mintegy 85%-a esetében alkalmazza a rövidített indokolást. Az uniós jognak az idegenrendészeti jog szempontjából betöltött kiemelkedő jelentőségére tekintettel a fellebbezési eljárásokban gyakran kéri előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését. Viszonylag sok időt vehet igénybe annak megindokolása, hogy az Afdeling miért nem köteles előzetes döntéshozatal céljából az ügy érdemi szempontjaira vonatkozó kérdéseket előterjeszteni. Az ilyen indokolás ugyanis az eljárás okai és az adott tényállás alapján az ügy érdemére szabott indokolást feltételez. Ha az Afdeling úgy véli, hogy a Rechtbank (bíróság) határozatát helyben kell hagyni, és egyébként olyan kérdések sem merülnek fel, amelyeket a jogegység, a jogfejlődés vagy a jogvédelem érdekében általános értelemben kell megválaszolni, akkor a rövidített indokolásra való jogosultság ebben az összefüggésben lehetővé teszi számára, hogy jelentős számú fellebbezést kezeljen gyorsan és hatékonyan.
- 11 Az Afdeling többek között a következő két esetben él a rövidített indokolás lehetőségével. Egyrészt az Afdeling rövidített indokolásra szorítkozik azokban az ügyekben, amelyekben a felek olyan határozatot támadnak meg, amelyben a Rechtbank (bíróság) az Afdeling állandó ítélkezési gyakorlatát alkalmazza, és a felek nem fejtik ki, hogy miért helytelen vagy téves, vagy az aktuális fejlemények fényében miért nem fogadható már el ennek a Rechtbank (bíróság) általi alkalmazása. Másrészt az Afdeling rövidített indokolást ad azokban az ügyekben, amelyekben a felek kifogásai megalapozottak, az Afdeling azonban ennek ellenére úgy véli, hogy azok nem vonhatják maguk után a megtámadott határozat megsemmisítését, mert az eredmény akkor sem lett volna más, ha a Rechtbank (bíróság) a fellebbezésben megjelölt hiányosságok nélkül hozta volna meg a határozatát. Ebben az esetben például a következő kifogásokról lehet szó: egy kereseti jogalap Rechtbank (bíróság) általi helytelen ismertetése vagy annak a Rechtbank (bíróság) általi nyilvánvaló figyelmen kívül hagyása, a Rechtbank (bíróság) érvelésének nem egyértelmű érthetősége, a külföldi állampolgár személyi adatainak nem teljesen pontos vagy hiánytalan ismertetése vagy a

menedékjog iránti kérelem indokolásának elmulasztott vagy nem teljesen pontos ismertetése.

- 12 Mindezen esetekben igaz, hogy nem indokolt a Rechtbank (bíróság) határozatának megsemmisítése, és nem merülnek fel az általános értelemben vett jogegységgel, jogfejlődéssel vagy jogvédelemmel kapcsolatos kérdések, következésképpen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet szükségessé tevő jogkérdések sem. Amint a jogvita megoldása szempontjából releváns olyan uniós jogi kérdések merülnek fel, amelyek nem tartoznak az „*acte clair*” vagy az „*acte éclairé*” jelentette egyéb kivételek alá, az Afdeling nem dönthet rövidített indokolással.
- 13 Az Afdeling rövidített indokolása nem csorbítja az érintett külföldi állampolgár jogvédelmét. A Rechtbank (bíróság) ugyanis minden idegenrendészeti ügyet részletes érdemi vizsgálatnak vet alá első fokon. A Rechtbank (bíróság) ezenkívül minden esetben teljes körű indokolással ellátott határozatot hoz, első fokon nincs lehetőség rövidített indokolásra. A külföldi állampolgár jogvédelme az Afdeling előtti fellebbezési eljárásban is biztosított. Az Afdelingnek a Rechtbank (bíróság) határozatát helybenhagyó határozata mindenesetre mindig a fellebbezés teljes körű érdemi vizsgálatán alapul, még ha ez nem is szerepel a határozat rövidített indokolásában. Az ügy elbírálásáért felelős bírák vizsgálatuk keretében figyelembe veszik a fellebbezést, adott esetben az ellenérdekű fél arra vonatkozó válaszát, a Rechtbank (bíróság) határozatát, valamint a Rechtbank (bíróság) előtti kereset vizsgálatával és a közigazgatási eljárással kapcsolatos iratokat tartalmazó eljárási iratokat. E bírák az adott ügyben releváns összes iratot tartalmazó teljes iratanyaggal rendelkeznek. Ha az Afdeling arra a következtetésre jut, hogy a rövidített indokolás nem alkalmazható, akkor teljes körű indokolással ellátott határozatot hoz.

A Charta 47. cikke és az EJEE 6. cikke

- 14 A Charta 47. cikkének első és második bekezdése elismeri, hogy mindenkinek joga van a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz. A Charta 52. cikkének (3) bekezdéséből következik, hogy a Charta 47. cikkének tartalma és terjedelme legalább megegyezik az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének tartalmával és terjedelmével. Az utóbbi rendelkezésben rögzített tisztességes tárgyaláshoz való jog magában foglalja többek között az olyan kellőképpen megindokolt határozathoz való jogot, amelyből kitűnik, hogy a bíróság ténylegesen tudomásul vette a felek kérelmeit és jogalapjait (Zayidov ítélet, 91. §). Ez azonban nem jelenti azt, hogy a bíróságnak minden jogalappal foglalkoznia kell. Az EJEB figyelembe veszi az érintett bíróság például fellebbviteli bíróságként vagy egy olyan fellebbezési rendszerben betöltött szerepét is, amelynek esetében a legfelsőbb nemzeti bíróságnak kell engedélyeznie a jogorvoslati kérelem benyújtását (Rusishvili ítélet, 74. és 75. §; Hansen ítélet, 73. és 74. §).
- 15 Az EJEB az általános indokolási kötelezettség e keretei között foglalkozott azon határozat indokolásával, amelyek nem adnak helyt az előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság elé terjesztése iránti kérelemnek. Ebből kitűnik, hogy a) a végső

fokon eljáró bíróságnak meg kell indokolnia, hogy a három kivétel közül melyik alapján mellőzi az előzetes döntéshozatalra utalást, de hogy b) ha e bíróságnak jogszabály alapján lehetősége van arra, hogy az ügyben részletes indokolás nélkül döntsön, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztése iránti kérelem tárgyában hozott határozat az ügyben hozott átfogó határozathoz igazodik, és a bíróságnak nem kell külön megindokolnia, hogy miért nem terjeszt elő előzetes döntéshozatal iránti kérelmet. Az Afdeling a Baydar ítéletből és a Harisch ítéletből vonja le ezt a következtetést. A Baydar ítéletben az EJEB elfogadta, hogy a rövidített indokolás azt a feltevést foglalja magában, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem vezethet más eredményre. Az EJEB véleménye szerint a Baydar ügyben ismertetett körülmények között nem sérti az EJEE 6. cikkének (1) bekezdését az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztése iránti kérelem tárgyában ily módon való döntés.

- 16 A 13. pontban ismertetett eljárás biztosítja, hogy az Afdeling gondosan megvizsgálja a felvetett uniós jogi kérdést és az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztése iránti esetleges kérelmet, és szükség esetén előzetes döntéshozatalra utaló határozatot hoz. Következésképpen tisztességes eljárásról van szó. Az Afdeling abból indul ki, hogy a rövidített indokolásra vonatkozó jogszabályi lehetősége összhangban áll a Charta 47. cikkének első bekezdéséből és az EJEE 6. cikkéből eredő általános indokolási kötelezettséggel. Előzetes álláspontja szerint a rövidített formában történő indokolás előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének kérelmezése esetén fennálló lehetősége a Charta 47. cikkével kapcsolatos ítélkezési gyakorlattal is összhangban áll.

EUMSZ 267. cikk

- 17 Az Afdeling számára az a kérdés is felmerül, hogy az EUMSZ 267. cikknek a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett harmadik bekezdésével is összeegyeztethető-e a rövidített indokolással kapcsolatos jelenlegi gyakorlata, amennyiben előzetes döntéshozatalra utalást kérelmeznek. Az Afdeling arra keresi a választ, hogy ebben az esetben részletesebben meg kell-e indokolnia, hogy miért nem köteles előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjeszteni, különösen pedig, hogy meg kell-e indokolnia, hogy melyik kivétel áll fenn az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség alól, és miért. A Consorzio ítélet 51. pontjában ugyanis a Bíróság megállapította, hogy „[a] határozat indokolásában fel kell tüntetni, hogy a felvetett, uniós joggal kapcsolatos kérdés a jogvita megoldása szempontjából nem releváns, vagy az érintett uniós jogi rendelkezés értelmezése a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, vagy ilyen ítélkezési gyakorlat hiányában az uniós jogi rendelkezés értelmezése a végső fokon eljáró nemzeti bíróság számára olyan nyilvánvaló, hogy az minden észszerű kétséget kizár”.
- 18 Az Afdeling úgy értelmezi ezt a megállapítást, hogy a rövidített indokolás összhangban áll azzal, mert az ilyen indokolás azt jelenti, hogy a vonatkozó pontban említett okok valamelyike miatt nem áll fenn az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség. Az ítélet egyes más nyelvi változatai azonban

adott esetben arra engednek következtetni, hogy az indokolásban fel kell tüntetni, hogy az ügyre melyik kivétel vonatkozik. Az olasz nyelvi változat például a „deve far emergere o che” fordulatot, a francia pedig a „doivent faire apparaître soit que” fordulatot tartalmazza. Az angol nyelvi változatban az szerepel, hogy az indokolásnak „must show either [...], or”. Az „either/or” megfogalmazás kiterjesztően „és/vagy”-ként értelmezhető, minek körében nyitva marad a kérdés, hogy melyik kivétel áll fenn. E megfogalmazás ugyanakkor megszorítóan úgy is értelmezhető, hogy egyértelműnek kell lennie, hogy a három kivétel közül melyik áll fenn.

- 19 A rövidített indokolással ellátott érdemi határozatból nem derül ki, hogy az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség alóli három kivétel közül melyik áll fenn. Nem ez a helyzet az elfogadhatatlanság miatti elutasítás esetében, mint ami az Aquino ügyben is szerepelt. Az Aquino ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a végső fokon eljáró bíróságnak nem kell kérdést terjesztenie a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra, ha a jogorvoslati kérelmet az e bíróság előtti eljáráshoz kapcsolódó sajátos okokból – az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét tiszteletben tartva – elutasítja. Ennek az az oka, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések nem relevánsak a jogvita megoldása szempontjából azokban az ügyekben, amelyek esetében elfogadhatatlanság miatti elutasításra kerül sor, és amelyeket ezért nem vizsgálnak érdemben. Az elfogadhatatlanság miatti elutasítás tehát választ ad arra a kérdésre, hogy az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség alóli három kivétel közül melyik áll fenn.

Az Afdeling előzetes álláspontja

- 20 Az Afdeling úgy véli, hogy a Consorzio ítélet 51. pontjában említett különös indokolási kötelezettség akkor sem áll fenn, ha a rövidített indokolással ellátott érdemi határozat azt jelenti, hogy az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség alóli kivétel áll fenn. Az Afdeling e tekintetben fontosnak tartja, hogy azon tagállamok bíróságai, amelyek olyan rendszerrel rendelkeznek, amelyben fellebbezés nyújtható be a jogorvoslati kérelem engedélyezésének megtagadásával szemben, vagy amelyek szigorúbban alkalmazzák az elfogadhatóságra vonatkozó eljárési szabályokat, előre döntsenek arról, hogy mely ügyeket vizsgálják érdemben. Ha a nemzeti jogalkotók ilyen korlátozás mellett döntenek, a benyújtott fellebbezés elbírálásának mellőzésére vonatkozó határozatot nem követi külön bírósági indokolás, mire tekintettel az erre irányuló kérelem ellenére nem kerül sor előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére (lásd még ezzel összefüggésben: a Vrhovno sodišče [legfelsőbb bíróság, Szlovénia] által a C-144/23. sz. ügyben benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem második kérdését). Az Afdeling általi rövidített indokolás célja és hatása hasonló az elfogadhatatlanság miatti vagy a jogorvoslati kérelem engedélyezésének megtagadásával szembeni fellebbezést lehetővé tevő rendszer keretében történő elutasításhoz.

- 21 Az Afdeling abból indul ki, hogy a Consorzio ítélet 51. pontja szerinti indokolási kötelezettség terjedelme nem eleve nagyobb *pusztán azért*, mert előzetes döntéshozatal céljából kérdések előterjesztését kérték. Az Afdeling számára ellentmondásosnak tűnik, hogy egy olyan fellebbezést, amelynek esetében előzetes döntéshozatalra utalást kérnek, *per definitionem* részletesebben kellene indokolni, mint egy olyan fellebbezést, amelynek esetében nem nyújtanak be ilyen kérelmet. Ezenkívül a rövidített indokolás eljárásjogi lehetősége nem teszi gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását. A rövidített indokolás ugyanis azt jelenti, hogy e jogok nem érintettek.

MUNKADOKUMENTUM